

NOSY MALALA

VENNSKAPSPOSTEN FOR KIRKE OG MISJON PÅ MADAGASKAR OG NABOØYENE I DET INDISKE HAV

Det Norske
Misjonsselskap

Brobygger i ord og handling i Det Indiske Hav
i samarbeid med Den Gassisk Lutherske Kirke

Antananarivo, 13. oktober 2009 Nr. 1 Årgang 1

Aktuell kommentar

Nosy malala - i smil og tårer

Vi har kalt denne vennskaps- og misjonsposten for "Nosy Malala". Dette avisnavnet kan oversettes med "Den kjære øya" eller "De kjære øyene". Med dette har vi formidlet en kjærlighetserklæring til øya Madagaskar spesielt, samtidig som vi har signalisert et ønske om å styrke relasjonene til øyriket i Det Indiske Hav generelt. Målet er å videreutvikle eksisterende vennskapsbånd og å bidra til fornyet misjonsengasjement.

Madagaskar er blitt omtalt som "Solskinnsøya i Det Indiske Hav" så vel som "Søndagsskoleøya i norsk misjonshistorie". Men vi som har opplevd gateoptøyer, butikkraseringer, bombeeksplosjoner, skogsødeleggelse og statskupp på nært hold på denne øya dette året, har ingen illusjoner om at dette er en jomfruelig paradisoey. Det er mange av oss som har grått sine tårer de siste månedene. En kan bli både sint og deprimert når en ser menneskerettigheter blir tråkket på, bedrifter går dukken og fattigdommen brer seg. Alt er jo ikke bare idyll i menighetene heller... Her er mer enn himmelske tilstander og uskyldige søndagsskolebarn!!

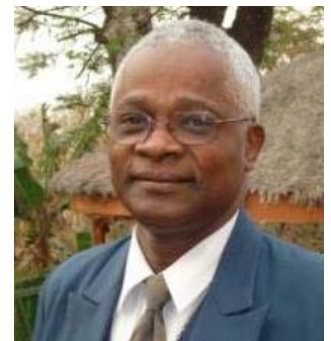
Skyggesidene har vel vært der hele veien. Under dronning Ranovalona i det nittende århundre, ble kristne forfulgt og kastet utenfor klippene i hovedstaden. I løpet av NMS' historie på øya, er over 150 misjonærer og misjonærbarn gravlagt i gassisk jord. I året 1947 var misjonærer vitner til et voldsomt opprør mot den franske kolonimakt flere steder på Madagaskar. De negative sidene ved dette opprøret, gjenspeiles i en av Gabriel Nakkestads bøker, som har fått den betegnende tittelen "Smil i gråt på Øst-Madagaskar".

Kjære smil, blandet med nære tårer, har skapt ubrytelige bånd mellom mange gassere og nordmenn. Selv om vi ikke benekter at det finnes skyggesider og syklondager, så lar vi oss begeistre og trollbinde av en hel verden av sol, farger og lukter. En kan si mye om Madagaskar, men det er i alle fall ikke de brutte forhåpningers land. Her næres og fornyes fortsatt paradisdrommer. Øya er fra naturens side "et levende museum". Det gassiske folk har inkorporert ulike raser og tradisjoner, på en fargerik og fascinerende måte. Gjestfrihet og raushet møter oss nesten overalt. Også samarbeidskirken FLM representerer noe av denne særegne og romslige kultur, med en hyrdebevegelse innenfor kirkens ordinære strukturer, som reflekterer klassisk vekkelsesforkynnelse, gassisk omsorg og tradisjonell virkelighetsforståelse. Hele dette kjære fargespektret, vil vi avspeile i vennskapsposten Nosy Malala. Og ikke minst ønsker vi gjennom vår informasjon, å bidra til at Guds rike kan komme på kjære øyer!

Arild M. Bakke

Redaktør : Representant Arild M. Bakke
Redaksjonssekretær : Misjonær Lilliann R. Våje
Det Norske Misjonsselskap

9, Rue Rakotonirina Stanislas, Isoraka
B.P. 880 – 101 Antananarivo, Madagaskar
E -mail : nmsrep@blueline.mg
Tlf : (00 261 20) 22 220 40

Engasjert
kirkepresident

"Vi ønsker at kirken skal være tro mot sin egenart. Derfor vil vi ikke ta stilling til politiske partier eller politiske ledere. Men vi har like fullt meninger om det som skjer i landet."

Side 3

Shalom
i huttiheita

Etter to år har evangelisten David etabler en menighet, og flere muslimer har tatt imot Jesus som sin frelser.

Side 4

Kirke - og misjonsnytt

Blinde elever i andegården i Farafangana. Foto: Arild M. Bakke

Nye FLM – misjonærer

En legefamilie fra FLM ankom en muslimsk nabøøy i august. Menigheter i FLM og vekkelsesbevegelsen i kirken skaffer underhold til familien, mens NMS bidrar med midler til rehabilitering av en helsestasjon, innkjøp av medisinsk utstyr og medisiner til å starte med. NMS gir også støtte til litteraturproduksjon og oppfølging. Sør-sør-kontoret i FLM, i samarbeid med flere arbeidsgrener innen kirken, står bak dette nye misjonsarbeidet. En entusiastisk e-post er allerede mottatt fra en av de lokale lederne på øya. Programleder Åslaug Ihle Thingnæs og NMS' representant skal sammen med leder for Sør-sør-kontoret, besøke dette nybrottsarbeidet i slutten av november.

140-års jubileum

Det er i år 140-år siden hovedmenigheten på Antsirabe ble etablert. NMS har samarbeidet uavbrutt med denne menigheten gjennom alle disse årene; de siste årene har det vært samarbeidsavtaler om ulike diakonale prosjekter for foreldreløse barn, arbeidsløs ungdom og fattige familier. Høydepunktet i jubileumsfeiringen, som har pågått i flere måneder, var en stor friluftsgudstjeneste i stasjonshagen søndag 4. Oktober med over 5000 personer til stede. Representant og flere andre misjonærer deltok på vegne av NMS. Gamlepresten Rakotomalala - som med sine 87 år, er blitt temmelig skrøpelig - ble kjørt inn til podiet med pousse-pousse.

Folk i farta

. I begynnelsen av september reiste **Johanne og Bjørn Leinebø** hjem til Norge etter en avsluttet treårs periode. De har lagt ned et stort arbeid i å oversette Lukas-evangeliet til lokale dialekter.

. Ettåringene **Maren Leite** og **Sarah Christin Aga**, som kom i august, er godt i gang med oppfølging av misjonærbarn,

Nytt blindesenter

Blindeskolen i Farafangana ble åpnet i 1996. I etableringsfasen på litt over ti år, har denne blindeskolen eksistert under kummerlige forhold på Collège. Regnvåte sovesaler har vært en del av hverdagen for elevene. Stor var derfor gleden da en nylig kunne innvie et nytt skolekompleks med flere klasserom, gutteinternat, jenteinternat, lærerboliger og en liten gård, i området rundt den gamle misjonsstasjonen i Farafangana. Dette prosjektet kunne realiseres med støtte fra NMS og Aksjon Håp. De 28 elevene imponerte med sang og tekstlesning under innvielsen. Dette var ellers en stor dag for kirkehøvdning Soamila Felix, som kunne delta på innvielsesfesten på denne nye skolen, hvor hans datter Felestine er rektor, til tross for sine 86 år. - Per dags dato er det fire blindeskoler og syv døveskoler i FLM. Bortsett fra én blindeskole i Fianarantsoa i regi av katolikkene, er FLM enerådende på dette feltet på Madagaskar. Det jobbes nå med planer om å gjøre disse spesialskolene til regionale fagsentre, kanskje i samarbeid med Staten, UNICEF og Den Norske Ambassade, med tanke på å kunne inkludere blinde og døde barn i ordinære skoler i større grad.

Overlevering av Isoraka

På et møte den 14. September mellom toppledelsen i FLM og samarbeidspartnerne NMS og MELCAM, ble det bestemt at det tradisjonsrike misjonscenteret på Isoraka i Antananarivo blir lagt forvaltningsmessig under FLM fra januar 2010. Forberedende prosesser har vært i gang helt siden 2008, med rehabilitering av flere gamle bygninger og overdragelse av det tidligere tillitsmanns- og representanthuset til bolig for kirkepresidenten. - Gjeste husene til NMS og den amerikanske partneren vil fra nyttår bli slått sammen til én enhet under FLM, med resepsjon, kantine, møterom, bibliotek, internettrom og TV-krok i første etasje i det gamle Dahle-huset fra 1875. FLM tar over arbeidsgiveransvaret for alle de ansatte på senteret, herunder også de seks vaktmennene. Partnerne vil betale en fast leie for de lokaliteter som disponeres. NMS vil leie andre og tredje etasje i Dahle-huset til bopel for representant og kontorer. Den amerikanske representanten har imidlertid flyttet til Ivandry, og generalsekretær i kirken kan således flytte inn i deres tidligere representantleilighet før jul. For de to første årene vil NMS og FLM inngå en tjenesteytelsesavtale, hvor NMS-kontoret på Isoraka bistår med budsjettering, regnskapsførsel og booking. Gjeste huset blir åpent for kirkeansatte, misjonærer, misjonsvenner og andre besøkende. En komité er allerede godt i gang med å utrede driftsform og statutter for senteret.

diakonale aktiviteter, engelskundervisning og korarbeid i henholdsvis Antsirabe og Mahajanga.

. Veteran **Astrid Gidskehaug**, som hadde sin første periode allerede fra 1961, kom i august ut til et seniorengasjement som vertinne på senteret på Antsirabe.

Folk i farta forts.

. Ti medarbeidere med **fredskorpsstatus**, har også nylig kommet. De er utsendt i samarbeid med henholdsvis DELK, HALD og kristne landbruksskoler i Norge.

. I midten av september var **Arngeir Langås**, som er misjonær for Danmission på Zanzibar, foredragsholder på Shalom-kurs på Antsirabe om dialog og brobygging mellom kristne og muslimer.

. Den 16. Oktober kommer **Kåre Oksholen** ut til ny periode, mens kona **Razafy** følger etter i september 2010. De skal bo i Ihosy, med særlig ansvar for menighetsbyggende arbeid i tradisjonelle røverområder.

. I perioden fra 25. Oktober til 8. November får vi besøk av **Else og Ole D. Hagesæther**. Biskop og bispinne skal trække opp sporene etter onkler og tanter som har vært misjonærer på Madagaskar, samtidig som de skal delta på misjonærsamling, kirkerådsmøte, kirkeinnvielse, undervisning på bibel- og presteskoler og mye mer. Det mest eksklusive blir turen til Marolambo, hvor onkel Erling Danbolt var pionermisjonær. Vi kan love besøk på Danbolt-høyden.

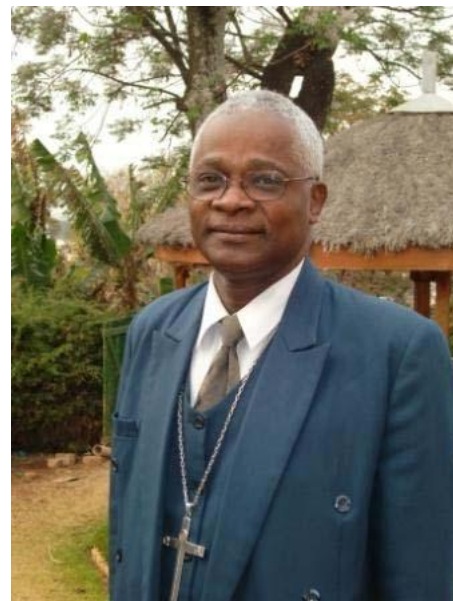
Arild M. Bakke

Dr. RAKOTO Endor Modeste

Toppleder i Den gassisk-lutherske kirke

Født i 1951 i Vondrozo på Øst-Madagaskar.
Gift med Baonizafimanana Jeannette.
To barn og to barnebarn.
Kirkepresident i FLM fra 2004.

Tekst og foto : Malvin Tomren

- "Vi ønsker at kirken skal være tro mot sin egenart. Derfor vil vi ikke ta stilling til politiske partier eller politiske ledere. Men vi har likefullt meninger om det som skjer i landet. Når vi finner det rett å uttale oss om politiske spørsmål, gjør vi det imidlertid gjennom det økumeniske kirkerådet FFKM og ikke som enkeltkirke".

Dette sier kirkepresident Rakoto Endor Modeste, når han kommenterer kirkens rolle i lys av den politiske krise som har vært på Madagaskar i 2009. På direkte spørsmål orienterer han også velvillig om sine røtter i antaisaka-folket på østkysten og sine oppvekstår på Sør-Madagaskar. Han begynte sin teologiske utdanning på Ivory i Fianarantsoa i 1971 og tok sin avsluttende eksamen der i 1975. Deretter var han to perioder i USA, først for å ta en mastergrad og senere en doktorgrad i teologi. Hele sin yrkesaktive tjeneste i kirken fram til han ble kirkepresident har han jobbet som lærer i Det nye testamente på Det teologiske fakultetet. En periode var han også dekanus. Men fra 2004 har Dr. Modeste vært toppleder i Den gassisk-lutherske kirke (FLM).

Når han blir spurt om kirkens stilling i dag og hans visjoner for framtiden, så konstaterer han at kirken er fattig på materielle ressurser, men rik på medarbeidere. – Kirken er fattig på penger. Vi lever i et fattig land og deler kår med et fattig folk. Vår største ressurs er alle arbeiderne i kirken samt et aktivt lekfolk. Det er lett å peke på alt som burde gjøres. Men det er også viktig å se all den innsats som legges for dagen på mange plan, både i søndagsskolearbeidet, blant ungdommen, innenfor evangelisering og i det jevne arbeid ute i prestegjeldene. Vi må fortsette å forkynne et klart budskap om Kristus og vise omsorg for det hele menneske, sier dr Modeste.

Han forteller videre om viktigheten av evangeliseringsprogrammene Tafika Masina Maharitra og Shalom. Samtidig ønsker han at misjonsengasjementet skal få enda større bredde og gjennomsyre alt foreningsarbeid i kirken, og at misjonstanken må få en viktigere plass på preste- og bibelskoler. Mange hyrder i vekkelsesbevegelsen setter gode standarder for dette med trosformidling.

Kirkepresidenten understreker at FLM fortsatt trenger økonomisk hjelp og misjonærer fra NMS. Han presiserer at samarbeidet ikke må bli redusert til ren pengestøtte, men må også ha et ansikt gjennom misjonærer. Derfor er han glad for at NMS ikke har sluttet med å sende misjonærer.

MIRD – Hva er det?

Tekst : Per Ivar Våje (red.)

MIRD er et av hovedsatsingsområdene til NMS innen utviklingsarbeid på Madagaskar. Programmet kom i gang for fullt i 2009, og er nitti prosent finansiert av Den norske stat gjennom Bistandsnemda (BN), mens ti prosent dekkes av innsamlede midler fra NMS.

Begrepet MIRD er en forkortelse av den engelske betegnelsen "Madagascar Integrated Rural Development" – Integreert landsbyutvikling på Madagaskar. "Landsbyutvikling" innebærer en bærekraftig forvaltning av naturressursgrunnlaget og menneskelige ressurser på landsbygda, og ikke i byene.

Hvilke prosjekter inngår i MIRD?

Det er et nasjonalt program innenfor FLM, og er en sammenslåing av de integrerte landsbyutviklingsprosjektene SOFABA (nå LFMB) i Ihosy, SOFASPAN i Ifanadiana, SOFASPAA i Ambovombe og SOFASPN i Marolambo. Prosjektene er lokalt basert innenfor en synode eller en folkegruppe i ulike delear av Madagaskar; hhv. blant Bara-folket i Toliary og Horombe-synodene, i Skogssynoden i øst, i Ambovombe Androy i sør, og i Nosivolo-synoden i øst. I tillegg til de fire BN-finansierte prosjektene ovenfor, inngår også det integrerte prosjektet SOFAFAMI blant mikea-folket i i Vorehe i MIRD.

Hva betyr egentlig "integreert landsbyutvikling"?

For det første innebærer det en tilnærming som integrerer lokalbefolkningen i alle ledd. Det er de lokale utviklingskomiteene – de såkalte FANILO – komiteene – som skal ta ansvar for utviklingstiltak lokalt. Et lokalt eierskap er helt avgjørende for at arbeidet skal kunne fortsette også når støtten fra Norge en gang stopper. Dernes er utvikling en integrert del av FLM sin holistiske tilnærming, og skal ikke reduseres til en plogspiss for evangeliet. Utviklingsarbeid for alle som bor i et lokalsamfunn har en klar egenverdi, og er et vitnesbyrd om Guds kjærlighet til alle mennesker. Til slutt er integrert utvikling basert på et helhetlig fokus på flere sektorer. Som oftes vil det si helse, landbruk/husdyrbruk, undervisning og miljø.

MIRD er ennå i støpeskjeen, men i har tro på at programmet har mye for seg og kan bli en modell for andre, også utenfor Madagaskar.

*Takk for din støtte til MIRD,
. Landsbyutvikling, prosjektnummer 623 456,
. Landsbyutvikling i Vorehe, prosjektnummer 623 474,
NMS gavekonto: 8220 02 85030.*

Shalom i huttiheita

Tekst og foto: Per Ørjan Aaslid (red.)

Vi er bokstavig talt langt ut i huttiheita. En stor folkemengde møter oss idet helikopteret til Helimission lander. De kristne er en liten minoritet i Onara, men denne dagen går de fremst. Med glad og frimodig lovsang fører de oss gjennom lunden av kokospalmer og bort til huset hvor vi skal spise.

David er Shalom's eneste medarbeider i Onara. Nå, etter bare to års arbeid, har han etablert en menighet som samles regelmessig til gudstjeneste, og flere muslimer har tatt imot Jesus som sin frelser. David forteller også at han har en muslim som kommer til tros- og dåpsopplæring.

Helseklinikk på ønskelista

Etter en god middag førte den muslimske landsbyledelsen oss til byens offisielle samlingspunkt. Budskapet var like enkelt som det var kraftig: "Vi trenger en helseklinikk og en dokter. Vi må gå mange timer til nærmeste helsetilbud, og mange dør før de får medisinsk hjelp. Kan dere hjelpe oss?". - "Vi kristne ønsker å bygge en kirke, og vi vil veldig gjerne bidra med lokal innsats, men vi klarer ikke alt alene. Kan dere hjelpe oss?" Vi ble så vist en stor tomt som landsbyens ledelse ønsker å gi til menigheten, dersom vi kan hjelpe dem med bygging av klinikk og kirke.

Hjelp til hele mennesket

Det vil vi! Vi har startet planarbeidet, og offentlige myndigheter har allerede gitt tillatelse til lå gå i gang. Vi ønsker å bygge kirke og helseklinikk samtidig for å vise at begge deler er viktig for oss. Kristus har omsorg for hele mennesket. Samtidig er vi tydelige på at hjelpen vi yter er for alle og uten betingelser, uavhengig av religiøs tilhørighet.

Landsbymøte i Onara.

*Takk til dere som støtter Shalom,
Prosjektnummer 623 356,
NMS gavekonto: 8220 02 85030.*

Be for medarbeiderne i MIRD og i Shalom.